

KMETOVALEC

Glasiló Kmetijske družbe v Ljubljani.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mese u.
Člani Kmetijske družbe dobivajo list
brezplačno. Cena listu za nečlane
20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din.
Uredništvo in upravníštvo je v
Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3.
Urejuje Viljem Rohrman.

štev. 24.

V Ljubljani, 31. decembra 1929.

Leto XLVI.

VSEBINA: Nabiranje članarine potom podružnic. — Občni zbori podružnic. — Novi kmetijski zakoni. — Prezimovanje in saditev semenskih rastlin. — Naše mlekarstvo. — Letošnja prodaja in povpraševanje po prasičih. — Snaga pri krmljenju — pogoj zdravja in rejskega uspeha pri prasičih. — Spuščalnik za merjasce. — Zimska krma za kokoši. — Pretakanje vina. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Vestnik odseka za perutninarstvo. — Književnost. — Družbene vesti. — Tržni pregled.

Nabiranje članarine potom podružnic.

Glavni odbor Kmetijske družbe v Ljubljani je v svoji zadnji seji dne 19. decembra obravnaval vprašanje vplačevanja članarine za leto 1930 in storil v tem pogledu naslednje zaključke:

Glasom družbenih pravil § 6. odstavek 2. morajo vsi člani plačevati v družbeno blagajno članarino po ukrepih glavnega odbora, bodisi neposredno, bodisi po naceimštvu podružnice, kateri pripadajo.

Podružnice so obstojni deli Kmetijske družbe z določenim krajevnim okolišem, v katerem zbirajo in združujejo vse družbene člane. Ti morajo prispevati k izdatkom podružnice z delno članarino, ki znaša danes Din 5.—. Naravno je torej, da vsi družbeni člani, ki se nahajajo v okolišu podružnice, pri kateri želijo uživati tudi vse ugodnosti in pravice, ki jih ta nudi članom, plačajo svojo članarino pri njej.

Dogajali so se pa primeri, da so posamezni člani ali pa cele skupine plačali članarino namesto pri podružnici naravnost pri družbi, četudi so spadali v okoliš dotične podružnice. Ta zanje sploh ni vedela do podružničnega občnega zbora, ko so se začeli naenkrat oglašati in zahtevati zase vse pravice, četudi niso podružnici plačali nikakega prispevka. Družba ga ni pošiljala podružnicam, ker bi bilo to združeno s precejšnjim delom in tudi z visoko poštnino, kakor je bilo tudi razglašeno v „Kmetovalcu.“

Podružnica je bila s tem oškodovana, ker ni dobila od teh udov pripadajočega ji prispevka in jim je morala vzlic temu nuditi vse ugodnosti ostalih udov.

Tako postopanje je bilo nepravilno in krivično ter je škodovalo družbeni disciplini. Zato je glavni odbor sklenil:

Glavni odbor kot tolmač družbenih pravil nudi vsakemu kmetovalcu in članu možnost, da plača udnino bodisi pri podružnici, bodisi pri centrali v

Ljubljani. Načelno pa morajo vsi člani plačati članarino pri tisti podružnici, v katere okoliš spadajo. Zato tudi uživajo vse ugodnosti in pravice zvezane s podružnico in sicer: voliti in izvoljeni biti pri podružnici, dobivati potom nje gospodarske potrebščine po cenah za člane, uporabljati njene stroje in orodje ter morebitne druge ugodnosti. Da to načelo še bolj poudari, bo družba vse zamudne člane terjala za članarino samo potom pristojnih podružnic.

Vsak podružnični načelnik mora sprejeti za rednega člana vsakega, ki se prikladi in odgovarja pogojem družbenih pravil; za izrednega člana pa vsakogar, ki plača članarino Din 20.—.

Tisti člani pa, ki iz enega ali drugega razloga nočejo plačati članarine pri podružnici, ampak jo pošljejo naravnost družbi v Ljubljano, postanejo ravnotako člani, ki uživajo od strani družbe vse ugodnosti, nimajo pa pri podružnici zgoraj označenih pravic. Ti bodo vpisani naravnost pri Kmetijski družbi, toda izven vsake podružnice.

Da se končno odstranijo različne pomote pri vplačevanju članarine za leto 1930, imajo vsi člani, ki so v letu 1929 plačali članarino, pravico do vpogleda v imenike članov, ki jih je razposlala Kmetijska družba načelništvom podružnic.

Te sklepe se da v vednost vsem načelništvom podružnic kakor tudi vsem članom, da jih pri pobiranju oz. plačevanju članarine vpoštevajo. Obenem pa naj to razglasijo tudi drugim kmetovalcem, ki želijo pristopiti kot člani Kmetijske družbe.

Kmetijska družba, kot stanovsko zastopstvo vseh kmetovalcev, mora v svojem okrilju združiti čim večje število pravih kmetov, da bo lahko z večjim poudarkom zastopala njih koristi.

Kmetijska družba,

Občni zbori podružnic.

V smislu družbenih pravil Kmetijske družbe v Ljubljani mora v letu 1930. glavni odbor sprejeti vse priglašene člane in jih razvrstiti po § 5. družbenih pravil v **redne** in **izredne**. Ravnotako mora potrdati na novo vse podružnice ter določiti njih okoliš. Šele potem smejo podružnice sklicati ustanovne občne zборе, na katerih si bodo izvolili novi odbor in zastopnike za družbeni občni zbor.

Ustanovni občni zbori podružnic se bodo vršili torej šele tedaj, ko bo to glavni odbor v „Kmeto-

tovalcu“ razglasil ter izdal navodila za volitve v smislu novih pravil.

Lahko pa skličejo podružnice izredne občne zборе že prej, na katerih sklepajo o računskem zaključku za preteklo upravno leto, se posvetujejo o predmetih in predlogih važnih za delovanje podružnice ter sklepajo o proračunu za bodoče poslovno leto. Volitve se pa na teh občnih zbora ne smejo vršiti. Ti občni zbori ne bodo objavljeni v „Kmeto-

Kmetijska družba.

Novi kmetijski zakoni.

Zakon o zatiranju rastlinskih bolezní in škodljivcev.

Ta zakon predpisuje, da je vsak lastnik in zakupnik zemlje dolžan varovati rastline pred boleznimi in škodljivci in da se mora ravnati po predpisih vladnih organov in ustanov.

Občinska oblastva so dolžna ukreniti vse potrebno za zatiranje bolezní na rastlinah. Za zatiranje gotovih škodljivcev se smejo deliti nagrade iz občinskega kmetijskega zaklada.

V dolžnost bana spada, da predpisuje način zatiranja rastlinskih škodljivcev in bolezní in da daje potrebne ukrepe. Polovico stroškov nosi država, četrtno banovina, četrtno pa prizadete občine.

Naposled obdeluje zakon tudi pritožbe in kazni. Denarne kazni gredo v blagajno občinskega kmetijskega zaklada, odnosno državnega kmetijskega zaklada.

Novi vinski zakon.

Ta zakon vsebuje važna določila za zaščito vina pred potvorbami in ima stroge naredbe za pobijanje zlorab.

Ustvariti se ima standart za kvalitetna vina, ki so zmožna za konkurenco v inozemstvu.

Važne odredbe ima novi zakon tudi za izvažanje vina v inozemstvo in za osnivanje vinarskih zadrug, kj se poklicane pospeševati vinsko trgovino.

Važna je tudi prepoved sajenja ameriških samorodnic.

Zakon o pospeševanju živinoreje.

Ta zakon polaga največjo važnost na izbiro dobre plemenske živine in sicer obeh spolov. Nepovoljno ocenjene živali moškega spola se morajo kastrirati na državne stroške.

Občinski odbori so dolžni nabaviti potrebno moško plemensko živino.

Novi zakon predvideva področja za posamezne pasme. Poedini kraji imajo proizvajati živino enako po kakovosti pasme.

Po srezih se imajo prirejati živinorejske razstave in sejmi.

Prva nagrada se ima podeliti samo za živino domače reje in izbire.

Zakon se nanaša tudi na napredek perutninarstva, na osnovo perutninarskih postaj v vsakem srezu, ki imajo oddajati plemensko perutnino in jajca.

Prezimovanje in saditev semenskih rastlin.

V zadnjem času smo spravili na varno v kleti najlepše in najpopolnejše semenske rastline iz vrta in polja. To so vse kapusnice (zelje, ohrovt, nadzemeljska ter podzemeljska koleraba, brsteči ohrovt), zelena, pesa in redkev. Radič, mangold in korenje prezimi na prostem, na svojem mestu, vendar je potrebno, da odberemo tudi od teh take rastline za semenjake, katere imajo najpopolnejšo obliko. Odbrali bomo tiste rastline od mangolda in radiča, ki imajo najlepše razvito listje, pri korenju pa, kakor pri zeleni, pesi in redkvi tiste, ki so po obliki in barvi take, ki najbolj odgovarjajo dotični sorti. Slabotne, nezraščene rastline in pri korenstvu (korenje, pesa, zelena, redkev in repa) take, ki imajo izrastke in nelepó obliko in nepravo barvo, ne smemo vporabljati za semenske rastline, ker bi njihovi potomci podedovali vse slabe lastnosti svojih prednikov.

Gojiteji semena so dognali, da je tisto seme kapusnic, ki je zrastle iz glave, boljše kakor tisto, ki je zrastle iz stebila (storžev) pod glavo. Rastline iz takega semena dajejo večji pridelek in se njih nadajno potomstvo celo izboljšuje.

Resek ali zemlja v kleti, kjer imamo prisute te rastline, naj ne bo mokra, ampak le nekoliko vlažna. Pogosto moramo klet tudi zračiti, da obvarujemo rastline pred plesnijo in gnjilobo.

Ko smo odbrali najboljše rastline za semenske, nas čaka še druga naloga. Ta obstoja spomladi v posaditvi. Sorodne rastline se namreč medsebojno oplojujejo ali, kakor tudi pravimo, križajo. Velika nevarnost je, ako tega ne upostevamo, da dobimo iz najlepših semenskih rastlin ničvredno seme. Zato ne bomo sadili n. pr. semenske rastline mangolda, jedine in krmske pese v bližini. Iz njihovega semena bi zrastle rastline, ki bi imele znake ene in druge, bile bi torej neporabne. To se zgodi, ako raste kapus blizu kolerabe. Nove rastline prineso na svet potomce s kolerabnim jabolkom in z malo zeljnato glavico na vrhu.

Ravno tako, kakor se križajo razne sorodne vrste, se kvarijo tudi posamezne sorte naših kulturnih rastlin, ako cvetejo in tvorijo seme v preveliki bližini.

Naloga vsakega kmeta bodi, da kulturne rastline izboljšuje, kar doseže z odbiranjem najpopolnejših rastlin, s saditvijo teh v pravi razdalji, pri

pridelkih pa z odbiranjem samo najdebelejšega semena. Drobno seme ni kaj prida.

Ker so žuželke in veter glavni posredovalci oplojevanja, sadili bomo sorodne semenjake vsaj 300 m narazen. Tedaj na kmetijah ne bomo sadili vsega na eno parcelo, ampak na razna med seboj oddaljena zemljišča. Pazimo, da nima sorodnih semenskih rastlin v bližini sosed. Ako bi se to zgodilo, mora dogovorno eden ali drugi svoj nasad odstraniti.

Po večini ima seme večletno kalivost. Staro seme bučnic je celo boljše, kakor enoletno. Ni treba tedaj, da sadimo vsako leto semenske rastline vseh kulturnih rastlin, temveč to leto ene, vsako naslednje leto pa druge. Skrbeli bomo, da se s pridelkom semena založimo za toliko let, kolikor traja njegova kalivost.

Josip Štrekelj.

Naše mlekarstvo.

Mnogo se je že razpravljalo, kako dvigniti naše mlekarstvo in sirarstvo. Opažamo pa, da uspeh ni velik ter da nismo dosegli onega, kar bi morali. Glavna naša napaka je pač ta, da smo vse preveč važnosti polagali na posamezne mlekarne in te uredili tako, da ustrezajo samo krajevno ali lokalno. O kakem osredotočenju, oziroma enotnosti v proizvodnji pri nas ni govora. Imamo nebroj mlekar, katere pa proizvajajo vsaka po svoje. Gorenjska s svojo živinorejo bi nam lahko mnogo več nudila in uspehi bi bili večji, ako bi znali izkoristiti položaj in bi organizirali mlekarstvo tako, kakor so to uredili drugi narodi. Zadrugne mlekarne, kar smo jih imeli in jih imamo, so bile po veliki večini le nekaka strankarska podjetja brez pravega cilja, in brez prave gospodarske osnove. Manjkalo jim je glavno, to je gospodarska plat zadrug.

Mlečne produkte moramo proizvajati za trg in ne za naš domači konsum. A trg stavi zahteve in je dokaj izbirljiv in strog. Pri današnjem stanju naših mlekar, pa ne moremo računati z resnim uspehom, ali vsaj ne s takim, ki bi bil količnik zadovoljiv in trajen. Danes srečamo povsod na trgu samo res izbrano prvovrstno ali prva blago, ki je lepo po predpisih opremljeno in zaščiteno z varnostno znamko. Mi takega blaga še nimamo, a lahko bi ga imeli, ako bi se le malo bolj zanimali za mlekarstvo in sirarstvo. Tako je pri nas, a drugod se je na tem polju že mnogo naredilo in se še dela.

V Nemčiji srečamo danes surovo maslo z znamko (Markenbutter) iz Holsteina in Pomeranskega. Poljedelska zbornica je tu izdala predpise, kako proizvajati maslo, da doseže vse one lastnosti, ki odgovarjajo predpisom za podelitev varnostne znamke. Leta 1926. se je začelo standardizirati in od takrat imamo že ogromno število mlekar, ki so deležne patenta za izdelovanje tega masla. Materialni uspeh tega je bil naravnost nepričakovan, maslo se prodaja mnogo dražje in stroški pridelave so isti, oziroma z osredotočenjem obratov so se zmanjšali, produkcija se je pa povečala, skoro potrojila. Povpraševanje po tem blagu je veliko. Hamburška borza notira maslo iz teh provinc vedno za par točk višje od drugega.

V Italiji se je v zadnjem času začela jako močno propaganda za standardizacijo mlekarških izdelkov. Vsa večja mesta imajo organizirano dobavo mleka in mlekarne se opremljajo z modernimi napravami. In to iz dveh stališč, in sicer radi higijene in radi bolj uspešnega obratovanja.

Tudi Avstrija ima jako dobro organizirano mlekarstvo, posebno pa dobavo svežega mleka. V zadnjem času opazujemo močno gibanje na tem polju tudi v Bolgariji in na Madžarskem. Bolgarija je pred nedavnim časom ustanovila zadrugo za izvoz oziroma za reorganizacijo mlekarske produkcije. Ustanovilo se je 12 zadrug s 50 mlekar-nami, katere bodo proizvajale sir in maslo po naj-novejšem švedskem vzorcu. A v Sofiji je centrala, katera proučuje možnosti produkcije za izvoz in domači trg. Strokovnjake so poklicali iz Nemčije in Švedske in le ti bodo čez zimo prirejali tečaje za one, ki se žele posvetiti tej panogi. To delo se je izvršilo na pobudo Bolgarskega gospodarskega društva in cilj jim je enoten tip masla in sira.

Tudi pri nas imamo nekaj takega v Osijeku. „Eksportna zadruga za sir in maslo“ že deluje in baje ima že jako dobre uspehe. Bližnja bodočnost nam bo sicer pokazala, kako so si zamislili stvar. Nekaj se je čulo, da se tudi pri nas v dravski banovini snuje nekaj takega, a opaziti je, da propagandne priprave na tem polju niso baš velike.

Kaj, ali bi mi ne uspeli, ako bi začeli pot v to smer? Mislim, da. Je sicer pri nas dosti napornega dela, a z dobro voljo se vse premaga in tudi vprašanje kapitala bi se rešilo. Denarja je dovolj, a ta tiči na nepravih krajih. Ne služi kmetu, četudi je kmetski. Na Gorenjskem se da narediti dosti; lahko bi tu postavili mlekarstvo, ki bi bilo vzor. Zveze s tujimi trgi so tudi jako prikladne, dani so vsi pogoji, manjka samo ljudi, ki bi to stvar začeli in resno z dobro voljo tudi izpeljali do konca. Zdi se, da smo preveč omahljivi in se že v naprej bojimo, kaj bo. Ako pa stvar resno pogledamo, vidimo, da mora roditi samo uspeh. Smotrena organizacija mlekarstva pomeni tudi pri nas važen vir dohodkov in blagostanja. Z razvojem mlekarstva se bo razvijala tudi živinoreja. Ker na jasnih dokazih bo kmet uvidel, kaj mu največ nese in kaj je najbolje. Ali nam ne kaže, da organiziramo naše mlekarstvo za trg?

Dipl. com. Gomišček.

Letošnja prodaja in povpraševanje po prasičih.

Letos ima naš kmetovalec obilo krme za prasiče. Pri tem pa je izvoz naših mesnatih prasičev skoraj manjši, kakor lansko leto. Že pred vojno so bili naši mesnati prasiči v velikih mestih priljubljeni. Iz njih izdelane originalne praške šunke so romale razen v druge kraje tudi v Ljubljano. Danes smo obdani na vse strani od državnih mej in naši prejšnji odjemalci se nahajajo v drugih državah. Ločijo nas meje, katerih prehod je otežkočen s carino in drugimi neprilikami. In na onih trgih, na katere so prihajali prej naši prasiči, so se pojavili prasiči iz drugih držav v takem obsegu, da diktirajo cene tudi našim prasičem. Sicer pa izrežajo

sosedne države, ki so bile prej navezane na uvoz, prasiče v takem obsegu, da jih imajo že preveč. Tako n. pr. ima sedanja manjša Nemčija toliko prasičev, kakor jih je imela predvojna Nemčija z Alzacijo, Lotaringijo in Poznanjem. Poljska pa zopet ima tako obilico prasičev, da preplavlja z njimi vso Srednjo Evropo in da je prisilila Nemčijo, da mora jemati njene prasiče, čeprav jih sama ne potrebuje. Poljske prasiče najdemo danes v veliki množini na dunajskem, graškem, linškem in celo na inomoškem trgu, čeprav se jih Avstrija na vse kriplje brani. To konkurenco čutijo tudi naši kmetovalci, ki ne morejo prodati svojih prasičev za boljšo ceno. Prav zaradi velike konkurence pa mora tudi blago odgovarjati vsem zahtevam, ki so vsled velikih ponudb postale strožje. Tako opažamo, da so naši prasiči za izvoz letos predebeli, tako da pri nas ni letos najti mesnatih prasičev, ki bi odgovarjali zahtevam velikih tržišč. Naši prasiči so dobri sedaj edino le za Trst, dočim so za Avstrijo, Francijo in Nemčijo predebeli. Ta tržišča zahtevajo danes mesnate prasiče, ki tehtajo očiščeni 50 do 70 kg. Naš kmetovalec si pač misli, da bode letos, ko ima obilo krme na razpolago, boljše prodal svojega debelega prasiča. Toda v tem času, ki je bil potreben za dva debela prasiča, bi bil lahko odredil tri s to težo, ki jo zahtevajo inozemski trgi. S tem bi skrajšal čas pitanja in bi tekom leta lahko prodal več prasičev. Cena za kilogram je pa skoraj ista.

V poštov pa prihaja tudi način odprodaje pri prasičih. Na trg prihajajo prasiči vsaj skozi tri roke. Prekupci pokupijo prasiče na domu in jih zaklane prodajajo trgovcu, ki jih naloži in odpošlje v večja mesta. Tukaj bi lahko delali brez prekupca. Ta dobiček, ki ga spravi prekupec, bi lahko spravile živinorejske ali kmetijske zadruge, ki bi ga koncem leta vračale zopet svojim članom v obliki dividend. Kmetovalci naj bi prodajali svoje prasiče samo svojim zadrugam, ki bi jih zaklane naprej pošiljale. Pri dosedanjem načinu klanja v ljubljanski klavnici bi se to lahko z malo kontrolo delalo: zadostoval bi le en član zadrugne uprave, ki bi nadzoroval klanje in tehtanje ter takoj prevzel izkuniček, nekako tako, kakor delajo sedaj prekupci sami. Tako na, kakor koljejo sedaj prekupci in trgovci po raznih zasilnih barakah na Doleniskem, se blago le kviri in odbija odjemalci, ki hočejo imeti lepo belo in osušeno blago. Blago pa, ki se je pri takem klanju, kjer ni hladilnic in kjer nakladajo premalo ohlajeno robo, na burji sušilo, in kjer se blago mečka, predno pride do vagona, in je vrhu tega od vetra ali burie rjav, tako blago ne more konkurirati. Da ta način klanja tudi našemu izvozu škoduje, je samo po sebi razumljivo, in čuditi se je treba, da državna oblast tako stanje trpi.

Ves potek prodaje in izdelave bi se vršil na sledeči način: Člani zadruge naj bi bili primorani v prvi vrsti prodajati svoje prasiče zadrugi. Ta bi pa bila v zvezi s kupci, katerim bi jih dobavljala zaklane v Ljubljani, najsibo za izvoz ali pa za porabo v Ljubljani. Končno pa bi lahko zadruga tudi sama izvažala, ako ima za ta posel potrebnega strokovnjaka in pa trgovske zveze z inozemstvom. Živi prasiči se lahko dostavijo v vagonu direktno v klavnico. Tu se lahko takoj pokoljejo in prodajo ljub-

ljanskim prekajevalcem, katerim dobavljajo prasiče sedaj prekupci, ali pa izvozničarju, ali pa jih zadruga na klavnici naloži v naročen hladilni vagon in jih odpošlje svojemu kupcu v inozemstvo. To poslovanje bi se lahko vršilo celo leto, ker je v tej klavnici na razpolago led v poljubni količini tudi tedaj, ko ga nimajo nikjer drugod, ker ga klavnica sama izdeluje. Vrhu tega je tu na razpolago tudi hladilnica in pa za 50% nižja klavnina kakor za prasiče, ki se koljejo za domačo porabo. Končno naj pripomnim še to, da mora biti vsaka trgovina poštena. Vsled tega bi se moral tudi naš kmetovalec privaditi, da tehta svoje prodane prasiče lačne, to je, da jih pripelje na zbirališče zvečer in jih tehta šele drugi dan zjutraj. Tako se pa mnogokrat zgodi, da nasiti prasiča prav pošteno pred tehtanjem, kar se pa seveda ne da skriti. Posledica tega je, da mu šteje prekupec od celega napolnjenega želodca v dobro le dva kilograma, vse drugo pa mu odbije, v kar je tudi upravičen.

Dr. I. Kunc.

Snaga pri krmljenju — pogoj zdravja in rejskega uspeha pri prasičih.

Končal sem pravkar predavanje v Št. Jerneju na Doleniskem. V kraju torej, ki je na glasu radi kuniške vzreje in prodaje puiskov. Pa tudi sploh je Št. Jernej na glasu kot prvovrsten živinorejski okoliš.

Predno sem torej iz Št. Jerneja odšel, sem se oglasil še pri g. župniku, ki upravlja prav veliko kmetijo in ki je duša raznih gospodarskih pokretov, ustanovitelj stalne kmet. gospodinjske šole, živinorejske zadruge itd.

„Pa o čem ste predavali?“ vpraša prijazno a pronicujoče sivolasi gospod. „O poljedelstvu.“ rečem. „Pošljite nam enega gospoda, ki bo povedal našim gospodarjem in gospodinjam kaj o snagi pri krmljenju! Ne rudečica in druge nalezljive bolezni so krive pogostega obolenja prasičev, mislim, ampak nesnažnost pri krmljenju in v svinjaku.“

Z ozirom na to željo in z ozirom na splošno važnost gospodarske zadeve torej naslednje besede:

Vsak prevdarni, misleči človek ve, da prasič pravzaprav ni rojen, ustvarjen kot „prasič“, ampak, da ga je še le človek napravil za „prasiča“. Nobena domača žival ne ljubi tako zelo čistočo, kakor prasič in sicer v vsakem oziru. Snažno in suho mora biti ležišče svinjaka — prasič si izbere zmerom najbolj suho in snažno mesto v svinjaku za ležišče —, snažna in čista mora biti žival, ako hočemo, da se redi in uspeva in snaga mora naravno biti tudi pri krmljenju in posebno glede korit.

Pred vsakim krmljenjem bi se moralo korita temeljito osnažiti. Tudi najmanjši ostanki stare krme se morajo pred krmljenjem odstraniti. Vsaka gospodinja vé, kako zelo občutljiv je prasič. Malce pokvarjena hrana — in žival je bolna. Hrana v koritu pa se pokvari najraje, če se zmeša z ostanki, in čeprav so ti navidezno neznatni.

Snažite torej korita v svinjaku in obvarovali boste vaše živali pred mnogimi obolenji! Pa znažite tudi korita in vso drugo posodo v svinjski kuhinji!

Drobni ostanki krmil v nesnažni posodi se razkrajajo, malce okisajo in tvorijo tako podlago za razvoj in množitev različnih bolezenskih glivic.

Najlažje se bomo mogoče obvarovali okisanja in skvarjenja krme v koritih in tudi v drugi posodi, če bomo živali navadili že iz mladosti na hladno in s tem v zvezi tudi na surovo krmo. Nekušana in hladna hrana se naravno manj pokvari in tako krmijo prasičjerejci v naprednih, tujih krajih in tudi — pri nas. Razen krompirja se malone vsa ostala krmila pokladajo nekušana, v obliki goste kaše in ne — kakor je še pri nas splošno običajno — v obliki redkega praznega napoja.

Kako naj se spričo same pijače uboga živina nasiti in kako naj napolni želodec in čreva!? Poskusite tudi Vi hraniti se samo ob mleku ali prazni juhi in videli boste, da vam kljub vsej redilnosti in tečnosti hrane ne bo dobro in zaželeli si boste iskreno še kos trdega, črnega kruha! — Toda o tem drugič!

Wernig.

Spuščalnik za merjasce.

Posesnik Janez Brodar v Hrastju pri Kranju se bavi že dolgo let z rejo merjascev. Kot izkušen prasičerejec je rabil dobrega plemenjaka vedno čimdalj mogoče za plemenjenje z namenom, da se dober zarod čimbolj razplodi. Ker pa postane merjasec, čim je malo starejši, kmalu pretežak zlasti za mlade (mnogokrat premlade!) svinje, je imenovani posestnik poskusil letos s posebno leseno napravo za pripuščanje (spuščalnik, preša). Njegov glavni namen pri tem je bil, omogočiti tudi težkemu merjascu, da brez truda in nevarnosti plemeni tudi prav lahke svinje. Njegov spuščalnik je zelo preprosta lesena naprava, kakoršno vsak rejec lahko sam napravi. Kmalu bo sam izprevidel, kako dobra in koristna je ta naprava. Koristi od dobrega spuščalnika so mnogostranske.

1. Tudi zelo težkega merjasca se lahko pripusti brez skrbi in pomoči celo na najlažjo svinjo, merjasec bo opravil svoj posel z lahkoto in brez nevarnosti za svinjo. Pri zaskoku svinja nikakor ne more pasti, merjasec jo ne more podreti in jo tudi nič ne premečka, ker je to pri spuščalniku takorekoč izključeno, ako se pravilno ravna. G. Brodar je na pr. pripustil 270 kg težkega merjasca na mladico, težko 40 kg, z najboljšim uspehom.

2. Merjasec pri zaskoku ne more zdrsniti, ker se trdno upre na široke in raskave lesene podlage, on se tudi nič ne razhudi, ker se pri plemenjenju ne muči brez potrebe. Vsled tega postane sploh krotkejši in odpade vsaka nevarnost za človeka, ki je zraven pri zaskoku. **Tudi gre vse naglo od rok brez vsake izgube časa.**

3. Naprava je sicer priprosta, a obenem tako popolna, da se človek pri spuščanju merjasca prav nič ne trudi; vse njegovo delo je, da svinjo primerno priklene v spuščalnik in snusti merjasca. Brez spuščalnika, zlasti če je svinja nenrimeroma lažja, na se mora mučiti okrog živali po več ljudi, da pomagajo obem živalim. Ta onravek je zelo nevšečen in trpe pri tem vsi, živali in ljudje, obstoja pa še možnost, da postane merjasec vsled razburjenja in muke nevaren ljudem,

4. Poglavitna prednost oziroma korist spuščalnika pa je, da se z njim sploh omogoči uporabo starejših, takorekoč poljubno težkih merjascev za lahke svinje. Zaradi tega se lahko redi odličnega merjasca mnogo dalj časa, celo do starosti 4 ali 5 let, ker žival ne postane „pretežka“. Seveda mora biti rejec pri tako starem merjascu zelo previden glede krvnega sorodstva, ki je ravno pri prašičih jako škodljivo. Spuščalnik tedaj omogoči, da se ohrani odličnega plemenjaka čim več časa za plemenjenje, zlasti starejših svinj, in s tem upliva na izboljšanje plemena. V nasprotnem slučaju je rejec mnogokrat res prisiljen, dragocenega merjasca prezgodaj klati.

Sl. 47. Spuščalnik za merjasce.

Rejci merjascev, oglejte si čimprej ta spuščalnik in posnemajte ga! Priprava je tako enostavna, da jo vsakdo, ki je količkaj spreten, sam napravi, ako jo enkrat vidi in vzame mere. Iz Kranja do Hrastja se rabi dobre 1/2 ure hoda.

Praktičnost tega spuščalnika je zaslovela tudi v sosednje prasičerejske okoliše, ker gonijo svinje v Hrastje celo iz oddaljenega kamniškega okraja.

Jos. Sustič.

Zimska krma za kokoši.

Če hočemo, da nam bodo kokoši več nesle, jim moramo dati dosti klaje in pripravne klaje, več kakor jo rabijo za lastno prehrano. Na to je gledati zlasti sedaj, ko manjka kokošim proste paše. Živali morajo dobiti potrebne beljakovine, tolšče, škrob, vitamine in rudninske snovi. Vse to jim moramo dati v rastlinskih, živalskih in rudninskih krmilih.

Kot rastlinsko krmo pokladamo žitno zrnje, korenstvo in krompir, zelena krmila (salato, zelno perje, regrat, seneni in deteljni drob itd.). Kot živalska krmila pokladamo ribjo moko, mesno moko, mesne kuhinjske odpadke, ribje olje. In kot rudninska krmila pokladamo klajno apno in sol.

Izmed žitnega zrnja je važna pšenica, ječmen, koruza, oves, ajda in proso; izvrstno zrno dajeta pšenica in ječmen; koruza je posebno dobra v zimskem času, ker daje več toplote in maščobe. Ker ima pa to lastnost, da vpliva bolj na meso in tolaščobo kakor na nesenje, jo dajemo v tem času le deloma nesnim kokošim. Žitno zrnje pokladamo navadno popoldne, predno gredo kokoši spat. Kaj malega jim vržemo lahko tudi zjutraj med rezanico, da ga s hrskanjem iščejo in se na ta način nekoliko grejejo. Krompir jim kuhamo ali parimo in ga dajemo donoldne kot mehko krmó. Krompir je treba dobro odcediti in nato zmečkati ter ga pokladati v podobi drobljivih žgancev. Peso in korenje jim najraje obešamo od tal, da so kokoši prisiljene, skakaie kliuvati in vživati to presnino; pri tem se tudi nekoliko grejejo.

Kot živalska krmila pokladamo ribjo moko, mesno moko, mesne odpadke, ribje olje itd. Sedaj pozimi je dajati nekoliko več živalskih snovi pri nesnih kokoših.

Kot mineralična ali rudninska krmila pokladamo klaino anno, apno, zdrobljene kosti, jajčne lupine in sol. Klajnega apna pokladamo po 1—3 gr, soli pa

1 gr, toda le v tem primeru, če ne dajemo kuhinjskih odpadkov. Večje količine soli bi bile škodljive; sol sama na sebi pa vpliva jako ugodno na prebavo.

V zadnjem času smo dobili novo krmilo, takoimenovan „promiul“, ki vsebuje rastlinske, živalske in rudninske snovi. Kakor se glase poročila, vpliva to najnovejše sredstvo prav ugodno na nesnost kokoši, pa tudi na rejo piščet in mladih kokoši, kakor tudi pozneje ob času misanja. Promiula je pokladati 10 gr na dan in kokoš.

Izgled suhega krmljenja, ki je danes v rabi na perutninarskem zavodu M. Golob na Lesnem brdu pri Vrhniki, je bil priobčen v „Kmetovalcu“ šte. 21. z dne 15. novembra t. l. v članku „Močna krmila za kokoši“.

V obče razlikujemo dva načina krmljenja pri kokoših in sicer: suho krmljenje in mešano krmljenje. Pri **sušem krmljenju** pokladamo vsa krmila v suhem stanju in sicer dopoldne v podobi suhe mešanice zmletega in zdrobljenega žita in drugih snovi, popoldne pa v podobi žitnega zrnja ali zobanja.

Pri **mešanem krmljenju**, ki se v naših razmerah splošno priporoča, pokladamo dopoldne mehko krmo, popoldne pa žitno zrnje. Kot mehko krmo pokladamo kuhan krompir, kateremu primešamo otrobi, ribjo moko, promiul itd. Mehka klaja ne sme biti redko kašasta in mokra, ampak mora biti drobljiva razventega pa zadosti ohlajena; pozimi je prav, če je nekoliko topla.

Izgledi mešanega krmljenja za nesne kokoši pozimi in pri ograjeni reji so pa sledeči:

Dnevni odmerki znašajo:

	I.	II.	III.
Dopoldne:	10 g promiula	10 g ribje moke	10 g promiula
	20 „ otrobov	30 „ otrobov	20 „ otrobov
	50 „ krompirja	50 „ krompirja	50 „ krompirja
			10 „ detelj. drobu
Popoldne:	50 „ pšenice	20 „ koruze	30 „ ječmena ali koruze
	oz. ječmena	20 „ pšenice	10 „ ovsa
			R.

Pretakanje vina.

Prihaja čas prvega pretakanja vina. To delo je gotovo eno najvažnejših opravil, ki ga moramo od Božiča do februarja izvršiti. Brez pretakanja ni pravičnega kletarjenja. Tako vino se prej ali slej gotovo pokvari.

Namen pretakanja je, da ločimo vino od droži, ki so se vsedle na dno. Dobe se pa pri nas še vinogradniki, ki temu važnemu opravilu ne dajo potrebne pozornosti ter čakajo s pretakanjem do pozne spomladi. Mnogi starokopitneži pa vina sploh niti pretakati nečejo. Zlasti ono, ki je namenjeno za domačo porabo. Zato ni čuda, da se jim v gorkih poletjih kvari. Koliko vina je zavrelo zaradi tega letošnje poletje v naših zidancih na Dolenjskem, je težko dognati, ker vsakdo o tem rajše molči. Zares, sram je lahko človeka, ki noče uvideti, da se mora vino pretakati.

Pretakanje naj se o pravem času izvrši. Drože sestoje največ iz odmrlih kvasnic, pa tudi iz beljakovin, sluznatih snovi, vinskega kamna, gnilobnih glivic (posebno, ako je grozdje gnilo) itd. Ob večji toploti poleti se ta kalež začne vzdigovati, in razvijati se začnejo škodljive glive, ki razkrajajo v vinu alkohol in tudi kislino, in to tem preje, čim slabša je klet in čim šibkeje je vino. Sicer se da delovanje teh glivic nekoliko ovirati s pravilnim žveplanjem ali tudi z žveplanjem moramo biti previdni.

Vsako pretakanje ima dvojen namen: 1. da se vino loči od droži ali od kaleža in 2. da se dovaja vinu zrak, ki pomaga, da se vino hitreje učisti in dozori.

Navadno pretakamo vina le dvakrat, boljše, kvalitetna pa tudi tri- do štirikrat v prvem letu. V drugem letu se pretaka navadno enkrat in v poznejših letih pa po potrebi. Pri pretakanju starih, finih vin je treba previdnosti, da ne pridejo preveč z zrakom v dotiko.

Vino pretakamo, ako je le mogoče, ob lepem jasnem vremenu. Pri tem je pa paziti, da se vino med pretakanjem preveč ne ohladi.

Kako je prvič vino pretakati, nam pove vino samo. Vsekako je treba previdnosti, da si s pretakanjem ne pokvarimo vina. Običajno je pred pretakanjem napraviti poskus, in sicer tako, da iz soda natočimo kozarec vina in ga postavimo na dotični sod. To vino opazujemo potem v kozarcu, kako vpliva zrak nanj. V primeru, da se vino v kozarcu čez nekaj dni lepo očisti, je znamenje, da vino potrebuje zraka in da ga je zaraditega pri pretakanju dobro prezračiti. V ta namen pritrdimo na pipo razpršilnik, ki je podoben onemu vrtnih škropilnic za zalivanje. Skozi tega prši vino iz pipe v finih curkih v škaf, da se obilno pomeša z zrakom. Ako nimamo takega razpršilnika, potem denemo v škaf, postavljen pod pipo, kako metlico ali rešetko, skozi katero teče vino, da se močno peni in zrači. Včasih se zgodi, da postane vino po pretakanju motno, ali tega se ni bati. Čez nekaj tednov opazimo, kako blagodejno je učinkovalo pretakanje na vino, ker se je lepo učistilo in postalo milejšega okusa.

Lahko se tudi zgodi, da pri poskušnji vina čez nekaj dni ni vino v kozarcu nič bolj čisto; v tem primeru je najbrže v vinu še precej sladkorja in sluznatih snovi, ki se ne marajo izločiti. Gotovo bo tudi v tem oziru koristilo zračenje ali pretakanje.

Je še tretji slučaj, da se vino v kozarcu popolnoma izpremeni, zgosti in postane rjavo ter dobi neprijeten duh. Temu pravimo, da je vino „porjavelo“. V takem primeru je treba previdnosti, ker vpliva zrak jako slabo na vino. Vino je treba pretočiti, tako da pride čim manj z zrakom v dotiko. Najbolje je, da se poslužujemo v to svrhu vinske sesalke, sod pa, kamor vino pretakamo, moramo močno zažveplati; na 1 hl vina je vzeti 1 azbestni trak. Žveplo zažgemó neposredno pred pretakanjem. Žveplov dvokis, ki se tukaj razvija, uniči kvasilo, ki povzročuje rjavenje.

Končno naj bo povedano, kako prijetna je vinska sesalka pri pretakanju vina. Zato bi si morali tudi pri nas nabaviti večji gospodarji ali pa tudi kmetijske podružnice vinsko pumpo, da bi si jo ob takih prilikah lahko izposojevali med seboj.

Proti spomladi, preden se zviša toplota v kleti, t. j. okoli Velike noči, pretakamo vino drugič. Zlasti, če vino sladi in je sicer brez napake, je to pretakanje velike važnosti, ker s tem osvežimo delovanje kipelnih glivic v njem in se začne vino prašiti in scasoma čistiti. Pri tem pretakanju ga ne smemo žveplati, ker bi s tem zamorili delovanje glivic. Če je pa vino že popolnoma pokipelo, mu zmerno žveplanje prija. S tem ga še bolj čistimo, napravimo svetlejšje barve in tudi stanovitneje (na 1 polovnjak vina 1 azbestni trak). Navadnih vin (petijota, sadjevca), ki so namenjena za dom, ne pretakamo v drugič. Ona vina pa, ki se po drugem pretakanju tudi čez nekaj tednov nočejo učistiti, moramo čistiti umetno s čistili, ali jih pa filtriramo.

F. Kafol.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Specialna mlekarska šola v Škofjiloki, ki je bila ustanovljena 1. 1926., je imela dosedaj 3 tečaje, prva dva po 5 mesecev in tretji letošnji, ki je trajal 10 mesecev. Zadnji tečaj je obiskovalo 15 gojencev iz ljubljanske, beogradske, banjaluške in bregalniške oblasti. Vsi gojenci so bili ves čas izredno vestni in marljivi. Tudi zaključene izpite so s prav povoljnim uspehom prestali. Na zavodu so poučevali: ravnatelj inž. Srečko Šabec o mlekarskem gospodarstvu, splošnem mlekarstvu in mlekarskem preizkušništvu, o kemiji, bakteriologiji in živinoreji; strokovni učitelj Ivan Benko o sirarstvu, maslarstvu in specielnem strojništvu; ravnatelj osr. mlekarn Al. Obersne o knjigovodstvu in korespondenci; ravnatelj urada za pospeševanje obrti inž. Guido Gulič o kurjenju kotlov in splošno strojništvu; veter. Fr. Goljar o živinozdravstvu; dr. inž. Jož. Basaj o zdravništvu in vodja kmetijskega nadzorništva Jos. Sustić o pridelovanju krme.

GOSPODARSKE SIVARI.

Vinski sejem v Ivanjkevcih. Vinarska zadruga v Ivanjkevcih je 10. t. m. priredila svoj 5. vinski sejem. Prireditelj, ki jo je otvoril sreski poglavar dr. Bratina, je v vsakem oziru lepo uspela. Prijavljenih je bilo 49 posestnikov 86 vrst vina letnika 1929, 44 vrst letnika 1828 in 7 vrst starejših letnikov, skupaj nekaj nad 4000 hektolitrov. Vsa vina so bila pridelana v ormoško-ljutomerskih vinogradih ter so bila brezhibna. Sejem je bil od interesentov dokaj dobro obiskan ter v vsakem oziru dobro organiziran. Čeprav na vinskih sejmih ni tako kakor na drugih sejmih, da bi se vse kupčije takoj sklenile in pride od kupčije šele pozneje na podlagi pričeti razgovorov, vendar je bilo na sejmu takoj prodanih 440 hl vina. Cene za staro vino (letnik 1928) so se gibale med 6.50 do 9 Din, za letnik 1929 pa od 9 do 14 Din. Pripomniti pa je, da se cene 10 do 11 Din za letošnji izborni pridelek gibljejo na tej višini res le za prvovrstne kvalitete.

Živinorejska zborovanja v Kranju. V ponedeljek 23. decembra t. l. so se vršila v Kranju tri važna zborovanja gorenjskih živinorejcev. Prvo zborovanje se je tikalo vprašanja živinorejskih zadrug in organizacij istih v prikladnih krajih, drugo zborovanje se je vršilo zaradi pospeševanja planšarstva in njegovih nalog, tretje zborovanje je bilo zborovanje „Pasemskega okrožja za rejo gorenjskega pincgavskega goveda“. H koncu teh zborovanj je bila izražena želja, naj novi srezki kmetijski odbori nadaljujejo dosedanje plodonosno delo okrajnih živinorejskih odborov po dosedanjih načelih in načinih, ker je to glede na dejanske razmere potrebno. Na drugi strani pa naj pospešujejo obstoječe živinorejske zadruge in ustanavljajo nove, kjer so razmere za to res ugodne.

KMETIJSKE NOVICE.

Stalna kmetijska razstava v Beogradu. Ta kmetijska razstava ima obsegati zbirko najboljših vzorcev naših kmetijskih pridelkov in bo služila v propagandne svrhe. Upravljal jo bo ministrstvo trgovine.

Plemenska perutnina iz inozemstva. Komisija za nakup plemenske perutnine, ki jo je kmetijsko ministrstvo poslalo v inozemstvo, se je vrnila domu. Komisija je kupila 2209 plemenskih živali, ki bodo razdeljene na perutninarska vzrejališča v državi, kakor je odredil kmetijski minister. Nakup

ljene plemenske živali so prvovrstne z vsemi izpričevali o pokolenju.

Vinarsko društvo za dravsko banovino. Predsednik društva dr. Rajer, veterinarski referent pri bivši mariborski oblasti, je zaradi premestitve k poslaništvu na Dunaj odložil predsedstvo in opravlja sedaj predsedniške posle prvi podpredsednik g. Lovro Petovar. Tajnik g. inž. Ivo Zupanič in blagajnik g. Dular sta pa premeščena k banski upravi v Ljubljani in teh funkcij ne moreta več izvrševati. Zato je prevzel posle tajništva višji kletarski nadzornik v p. g. Zabavnik, posle blagajnika pa ravnatelj g. Priol, oba odbornika društva. Vse to velja do prihodnjega občnega zbora, ki se bo vršil v majniku.

Vinarski kongres v Beogradu se bo vršil dne 17. februarja 1930. Na njem se bodo poleg strokovnih referatov obravnavala vsa pereča vprašanja vinogradništva. Na dan pred kongresom pa bo sklican ustanovni občni zbor Saveza vinogradnikov in sadjarjev za Jugoslavijo. Ta savez ne bo imel direktnih članov, ampak bo združil vse vinarske in sadjarske organizacije naše države, ki pa bodo ostale sicer samostojne.

VESTNIK ODSEKA ZA PERUTNINARSTVO.

Na seji perutninarskega odseka dne 12. t. m. je sklenil odbor, da uodi vsak član odseka, ki je že poravnal članarino za tekoče poslovno leto brezplačno knjižico „Uojite kokosi“, ki na kratko popisuje pravilno rejo kokosi. V tem dozičenem uarnu do siernih rejec nasei mnogo korisnih naukov in nasvetov za pravilno in uodickanosno rejo kokosi.

Kdor se ni poravnal članarine, naj to stori čimprej, da bo udelezen te lepe dozičnice. Knjižico bodo prejeli tudi novi člani, ki se sedaj vpisejo in plačajo potrebno pristojbino za tekoče poslovno leto. Odsekovo poslovno leto se ne konča z novim letom, ampak šele z marcem. Vpisnima znaša Din 10.—, enoletna članarina Din 10.

Odbor si je sestavil za svoje bodoče delovanje sledeči načrt:

1. V vsakem „Kmetovalcu“ bo vestnik odseka. 2. Odsek bo prirejal po dezeni med letom predavanja o perutninarstvu. 3. Odsek bo posvečal največjo pažnjo kmečki reji in bo propagiral predvsem rejo **štajersko-zagorske pasme**, v drugi vrsti bo skrbel tudi za sportno rejo. 4. Spomladi se imajo organizirati tudi poučni izleti in prirediti perutninarska razstava.

Prvo svoje predavanje je priredil odsek v nedeljo 15. dec. in sicer ob 3. uri popoldne v Marijanišču. Predaval je kmetijski svetnik g. Rohrman zelo zanimivo in nazorno — o odbiri plemenskih živali in o krmljenju. Obisk je bil prav dober. Navzoče so bile gojenke gospodinjskih šol iz Marijanišča in iz Zg. Šiške s šest. sestr. voditeljicami, dalje mladeniči in gospodinje iz okolice. Predavanje je v vsakem pogledu prav dobro uspelo.

Opozarjajo se člani, da si bo odsek nabavil nekaj plemenskih petelinov in kokoši rujave štajerske pasme, ki jih bo začetkom januarja porazdelil med člane pod sledečimi pogoji:

1. Prejemnik živali mora voditi zapisnik, ki ga predpiše odbor, in skrbeti za dobro rejo živali.

2. Obvezati se mora, da bo do **1. oktobra 1930** vrnil odseku dobljen naraščaj v enakem številu in iste pasme.

Prošnje je vlagati na „Odsek za perutninarstvo Kmetijske družbe“ v Ljubljani do **10. januarja 1930.** Tajnik.

KNJIŽEVNOST.

Poljoprivredni kalendar za 1930. god. Srbsko Poljedel-sko društvo je izdalo kakor vsako leto tudi za l. 1930. kmetijski kalendar, ki ga je uredil Dr. T. Mitrovič, univerzitetni docent. Poleg navadne koledarske vsebine nudi letošnja izdaja na preko 250 tih straneh celo vrsto strokovnih člankov od priznanih strokovnjakov iz vseh panog kmetijstva. Poučni del je zelo skrbno urejen po posameznih panogah in v njem najde vsak kmetovalec mnogo prijetnega in koristnega čtiva. Vsled poučnih strokovnih spisov, ki so glavni del koledarja, ne predstavlja isti samo enoletno vrednost kot navadni koledarji, ampak ima v vsaki zbirki ali knjižnici trajno vrednost. Pisan je v cirilici in stane 10 Din komad. Ker najde v tem koledarju vsak kmetovalec mnogo koristnega čtiva, ga vsakemu toplo priporočamo, posebno pa knjižnicam in društvom.

DRUŽBENE VESTI.

Kazalo za „Kmetovalca“ je sestavljeno in bo v kratkem natisnjeno. Kdor urani list in mu je kazalo potrebno, naj to sporoči po dopisnici Kmetijski družbi, ki mu bo isto dopostala.

robiranje članarine. Nacelnštva podružnic se nujno pozivljajo, da čimprej zberejo članarino za leto 1930. in jo dopošljejo družbi, da bo mogoče pošiljati „Kmetovalca“ nemo-teno in brez presledka. Opozarja se, da se prihodnja, t. j. 1. številka „Kmetovalca“ za leto 1930. dopošlje še vsem starim članom, druga številka od 31. januarja pa le onim, za ktere je članarina za l. 1930 že vplačana pri družbi. Podružnice naj pošljejo članarino ob enem z nabiralnimi polami!

TRŽNI PREGLED.

Goveja živina. Dogon na sejmове dober, tudi kupcev je precej; največ se kupuje za Italijo in Avstrijo. Cene za prvo-razredno blago so čvrste od 10 do 12 Din.

Prasiči. Kupčija za lahke mesnate jako živahna, cene čvrste; cena špeharjem pa je padla na inozemskih tržiščih za 1 do 2 Din.

Konji. Cene neizpremenjene, precej visoke.

Žito. Cene žitu so zopet nazadovale. Koruza je tudi popustila; kljub nizki ceni je ponudba velika, a kupcev pa manjka.

Fižol se lahko proda, cene napredujejo.

Jajca. Sveže blago se lahko odda, cene neizpremenjene.

Krompir. V ceni nikake izpremembe, kupci se še ne oglašajo kot lani v tem času.

Hmelj. Cene v Nürnbergu za prehodno blago po 55 do 60 mark za 50 kg. Češka je prodala skoro ves svoj pridelek.

Vino. Kupčija z vinom postaja živahnejša in se je letošnji pridelek precej razprodal. Tudi cene se vsak teden popravljajo. Zadnji mesec so splošno cene poskočile za 1 do 2 dinarja. Tudi Dalmatinci zahtevajo višje cene.

Lesni trg. Zunanja trgovina mirna, zato pa lesni trgovci toliko živahneje povprašujejo po lesu pri posestnikih gozdov. Ker so v letošnji seziji domalega razprodali svoje zaloge, morajo iste nadoknaditi za spomladno kupčijo, ki obeta biti zelo dobra.

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohrman. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. — Tisk J. Blasnika nasled., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. — Odgovoren Janez Vehar.

Travniške brane z zvezdnatimi členki 3 po Din 900.—, Trijerji (originalni Heldovi) razr. II/2 po Din 3100.—, II/1a po Din 2250.— komad, V/2 po Din 4500.—.

Trijer „Feniks“ po Din 3500, špiralni po Din 1500.

Trijer Feniks II/20 po Din 3100.—, II/23 po Din 5600.—.

Sejalni stroji 5 vrstni H5b po Din 1650, Budućnost po Din 4500.

Slamoreznice Borek: J.S.8 po Din 1680.—, V.S.10 po Din 1750.—, VFS.12 po Din 2150.—, VFSR12 z verigo po Din 2250.—, VFS14 z verigo po Din 2770.—, Alpina12 po Din 2350, H. L. C. za ročni pogon ali motorni pogon po Din 2500.—, z varnostno varovalko Din 2800.—, F. A. S. za motorni pogon Din 3400, z varovalko Din 3700.—, E. B. B. S. za motorni pogon Din 3800.—, z varovalko Din 4100.—, Rapid 12 po Din 4300.—, z varovalko Din 4700.

Robkači za koruzo EUR po Din 1120. Robkač ročni Mignon po Din 100. .

Planeti št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg. Din 750.—.

Planet štev. 18 ročni po Din 170.—.

Sackov dvovrstni ročni okopalnik (kompleten z vsemi deli) po Din 690.

Vitelj (gepelj) EGF po 3230 Din; EGF za 1 ali 2 konja po Din 2680, transmisija za vitelj ER po Din 1630, D800 po Din 540.

Izluševalec za deteljo EVS Din 1850, EVSM Din 1650.

Drobljač (šrotar) „Gloria 6“ po Din 4550.—, „Gloria 3“ Din 3600.—, drobljač za oves E. M. O. po Din 2000.—.

Bencin-motor Lorenz 3HP po Din 11.500.—, 4HP po Din 15.500, 3HP s pumpo 17.000 Din; Benzin-motor Lorenz 3HP stabilni po Din po 10.000.—.

Reporeznica, domača, mala 350 Din, velika 700 Din.

Reporeznica „Borek“, EWAD po 630 Din, Borek E.W.B. po Din 760, E.W.C. po Din 980.—, E.W.L. po Din 740.—, E.W.O. po Din 740.

Nalezljivo sramnično vnetje.

„... Z zadoščenjem sem zaznal, da je izvrstno učinkujoči »Bissulin« na veleposestvu prejel, da že dve leti ni bilo obolenja na sramničnem vnetju.

Tierarzt Dr. H. Berl. Tierärztl. Wochenschr. 31. Jahrg. Nr. 36.

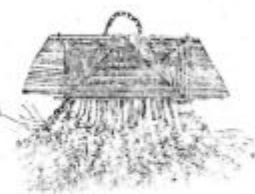
»Bissulin« se izdaja le na živinozdravniško odredbo. H. Trommsdorff Chem. Fabrik Aachen. Zastopstvo: »Lykos« Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

Spomladanske setve rabijo dušičnato hrano.

Za njih gnojenje uporabljamo najrajši

čilski soliter

ki je najbolj učinkovito dušičnato gnojilo. Njegova uporaba je preprosta, učinek hiter, in siguran. Trosi se po vrhu zelenih, toda ne vlažnih rastlin. Vsa pojasnila in navodila o uporabi tega in drugih umetnih gnojil daje brezplačno:

PODDELEGACIJA PROIZVAJALCEV ČILSKEGA SOLITERA

LJUBLJANA, Tavčarjeva ulica štev. 1/II.

Srečno in veselo Novo leto 1930

želi vsem svojim odjemalcem in prijateljem

MEDIĆ - ZANKL

tovarne olja, firneža, lakov in barv.
družba z o. z. lastnik Franjo Medić

LJUBLJANA-MEDVODE,
MARIBOR, NOVI SAD.

Inserirajte v „KMETOVALCU“

I. JAK & SIN

Ljubljana,

Posposvetska c. 2

priloga bogato za-

logo. Pisalni stroji

Adler in šivalni

stroji za rodbino in

obrt.

Vožna kolesa Strya

Orkoop, Ceniki za-

stoj in franko.

SADJARJI!

pokončujte sadne škodljivce z

ARBORIN-om

Arborin uporabljamo z najboljšim uspehom v pozni jeseni in pozimi, ko ni listja na drevju. Z arborinom uničimo krvavo uš, listne uši, kaparja; z njim odstranjujemo mah, in lišaje, lečimo rakove rane itd.

„CHEMOTECHNA“

družba z o. z.

LJUBLJANA, Mestni trg 10.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA ŠTEV. 1.

Račun poštne hranilnice št. 14.257 Brzjav „Kmeti dom“ Telefon 2847

Vloge na knjižice in te oči račun obrestuje po 6%, pri trimesečni odpovedi po 7½%, brez odbitka davka na rente.

Stanje vlog 25.000.000 dinarjev. — Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Strankam nudi brezplačno poštne položnice za naaganje denarja. — Vlozne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino. — Rez prekužen obrestovanja. — POSOJILA daje proti poročitva, na vsaki knjižici in sestavi premenila in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNIŠKE URE Ob delavnikih od 8—2½, in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½.

PODRUŽNICA V MARIBORU, SLOMŠKOV TRG ŠTEV. 3, PRITLIČJE, (POLEG STOLNE CERKVE)

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.

Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko.

Drva

bukova, suha, kupuje stalno proti takojšnjemu plačilu tvrdka „Kurivo“ v Ljubljani, Dunajska cesta št. 33 (javna skladišča). 267

Plemenske kunce (zajce)

vseh plemenitih pasem ima vedno na prodaj „Odssek za rejce kuncov Kmetijske družbe v Ljubljani.“ (Vsa pojasnila daje tajništvo odseka). 261

Brinje in fige za žganjekuho

dobavlja najugodnejše veletrgovina Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 2. Zahtevajte ponudbe. 257

Več tisoč sadnih divjakov

kupi Kmetijska družba v Ljubljani za svojo drevnino in sicer: 5000 komadov jaboličnih divjakov I. vrste od 7—9 mm debele in 5000 komadov hruskovih divjakov, najmanj 7 mm debele. Ponudbe je poslati takoj na Kmetijsko družbo z navedbo najnižje cene, najkasneje pa do 28. decembra t. l. 309

Prodaj kravo

dobro mlekarico, s teletom. V. Pogačnik, Dobropolje, p. Brezje. 312

Teško brejo kobilu

proda ali zamenja Anton Valant v Ribnem št. 26, pošta Bled. 311

Kulturno vrbo

sorte Salix rubra in Salix viminalis, zeleno, ima na prodaj: Vrtnarstvo Herberstein v Velenju. 310

Iščem žensko za perutninarstvo

inteligentno in izkušeno z valilnimi aparati, specijelno za odgoj ameriških Lexhorn in Island kokoši. Samo spretno in zanesljivo osebo, ki govori slovensko in nemško naj pošljejo pismene ponudbe na Vasa Marinkovič, ekonom, Pančevo (Banat). 309

Bika

čiste montafonske pasme, 13 mesecev starega, od importirane krave z več kot 5500 kg mleka, prodaja Oskrbništvo gradu Radvanje, p. Maribor. 308

Cepljene trte

beli burgundec, modri burgundec in laški rizling na podlagi Riparia Portalis in Rupestris - Goethe 9, ima za prodati: Uprava graščine Dornava, pošta Moškanjec. 307

Starejši delaven ekonom

izkušen v živinoreji, sadjarstvu in kmetiistvu, samec ali oženjen z večjim delazmožnim otrokom, žena dobra družinska kuharica in gospodinja, se išče za spomlad za večje posestvo na Gorenjskem. Pismene ponudbe je poslati na: Upravo lista „Kmetovalec“ pod št. 305. 305

Na prodaj ima:

30 komadov Gerstang panjev s čebelami, en par konj z vprego vred, 3 m akacijevih desk, starinske puške in pištole na kamen, handžare in eno palmo: Primož Dolar, graščina Kot, p. Mirna. 306

Kobilu-Lipicanko „Bistro“

po očetu Neapolitano Sistiana roleno februarja 1926, belco črnkasto (Eisenschimmel), mere 160, 188, 19 cm in lipicanko „Neretto“, mater prejšnjice, roleno leta 1913., mere 159, 179, 19,5 cm, proda Kobilaria Verd, pošta Vrhnika. 304

Zdravila za ljudi in živali.

Preizkušene lastne specialitete z natančnimi navodili. Hočevarjeva Aromatična železnata tinktura. Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabelost. 1/2 l stekl. 20 Din. Naročiti in porabiti je 3 stekl. Lecithin kroglice z železom. Živčna hrana za živčno oslabele, nerazvite ter od duševnega in telesnega dela izmučene. Skatla 24 Din. Hočevarjev želodčni prašek. Učinkuje pri želodčnem katarju, t. l.: pri tišanju in bolečinah v želodcu, želodčnem krču, kislem izpahovanju in bljuvanju. Skatla 20 Din. — Protinski cvet. Preizkušeno mazilo zoper revmatizem in trganje. Stekl. 14 Din. — Prsi sok in prsi čaj. Zoper kašelj in bolečine v prsih. Oboje 16 Din. — Migrenol. V 10 min. učinkujoče tablete zoper glavobol, trganje in vročico. Cevka z 10 tabl. 15 Din. — ZA DOMAČE ŽIVALI: Sadnikarjev zdravilni prašek za prašice. Zanesljivo zdravilo zoper bolezni na prebavilih, ki čisti in odvaža kužne bacile. Pospekuje tek in rejo živali, ter zabrani izbruh rdečice. Zavoj 12 Din, 10 zavojev 100 Din. — Bosafin svečice. Edino zdravilo zoper strupenično vnetje pri govedih. Zanesljivo zoper jalovost krav in telic. Skatla z 12 svečicami 30 dinarjev. — Protikataralni prah za konje. Preizkušeno zdravilo zoper konjski kašelj težko dihanje in izgubo teka. Skatla 20 Din. Na vsa vprašanja odgovorjam brezplačno! V zalogi vsa druga zdravila! Izdeluje in razpošilja samo:

Lekarna Mr. Stanke Hočevar Vrhnika št. 96.

Čuvalte se ponaredb, zato naročajte naravnost od mene! Pri večjih naročilih popusti! 275

Prvovrstno brinje in smokve za žganjekuho

nudi najcenejše tvrdka I. Knez, Ljubljana, Gospodarska cesta št. 3. 291

Knjigo „Sadjarstvo“

drugo razširjeno in spopolneno izdajo, spisal Frano Kafol, priporočamo vsem sadjarjem, da si jo takoj naročijo pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Turjaški trg 3. Cena 10 Din. (Denar se lahko pri- loži pismu). 249

Lepega teleta (bika),

čiste montafonske pasme, ima na prodaj Franc Galle, graščina Bistra, p. Borovnica. 313

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza, sušica, kašelj, suhi kašelj, sluzavi kašelj, nočno potenje, bronhijalni katar, katar v grlu, zasluženje, izmetavanje krvi, bluvanje krvi, tesnoba, nadušljivo hropenje, bo- denje itd.

je ozdravljivo!

Na tisoče ozdravljenih! Zahtevajte takoj mojo knjigo

„Nova umetnost hranjenja“

ki jih je že mnogo rešila. Porabila se lahko po- leg vsakega načina življenja in pomore da bo- lezen hitreje obvladamo. Telesna teža naraste in postopno poapnenje ustavlja bolezen.

Resni moške zdravniške znanosti potrjujejo iz- vrstnost moje metode in radi odobravajo nje uporabo. Čim prej pričnete z mojim načinom hranjenja tem bolje.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mno- go potrebnega. Kogar mučijo bolečine, kdor se na hiter način želi brez nevarnosti in temeljito rešiti bolečin, naj piše še danes! Naglašam vno- vič, da dobite moje pojasnilo popolnoma bre- plačno, brez vsake obveze z Vaše strani, in bo Vaš zdravnik zanesljivo pritril temu od prvih profesorjev za izvrsten spoznani

novi način Vašega hranjenja.

Zatorej je v Vašo korist, da pišete takoj, pa Vas bo moje tamkašnje zastopstvo postreglo kadarkoli. Črpanje nauk in povesno voljo do življenja iz knjige izkušenega zdravnika. Knjiga obsega okrepitev in življensko potolažitev ter se obrača na vse bolnike, ki se zanimajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pljuč. — Moj naslov

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse Nr. 24. Abt. 649.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1930,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je naj- starejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes naj- bolj obrajan.

V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar člo- vek potrebuje vsak dan: Katoliški ko- ledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji: — solnične in lunine mrke: — lunine spre- membe: — koledar za pravoslavne in protestante: — poštne določbe za ju- goslavijo: — lestvice za kolke na me- nice, pobotnice, kupne pogodbe in ra- čune: — konzulate tujih držav v Ljub- ljani in Zagrebu: — vse sejmice na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji: — pregled o koncu brejosti živine: — tabelo hektarov v oralih: — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu: — tablele za računanje obresti: — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami: — oznake predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani.

Pincgavsko kobilu

5 let staro, 170 cm visoka, močna za vsako delo sposobna, ne sirahopetna, dobila že štiri prva državna darila in volčjega psa, 2 leti starega, dober čuvaj na verigi, ima na prodaj: Franc Koselj, Smokuč, p. Zirovnica (Gorenjsko.) 303

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe
v Ljubljani.

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/2 stran	Din 2400—	1/4 strani	Din 400—
1/3 strani	Din 1200—	1/6 strani	Din 300—
1/6 strani	Din 800—	1/12 strani	Din 200—
1/12 strani	Din 600—	1/24 strani	Din 100—
Priloga listu stane Din 1500—.	Mala naznanila do 20 besed stanejo Din 20—		
	vsaka nadaljnja beseda 1 Din.		

Kmetovalci udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji, t. j. pri Kmetijski družbi v Ljubljani; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim „cenejšim“ ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Zaloge se nahajajo:

v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju pri kolodvoru; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjkovcih pri g. Lovro Petovarju; v Radencih pri kmetijski podružnici sv. Jurju ob Ščavnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri g. Matevžu Stržaj; v Ptuju pri Kmet. društvu.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljke. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismo na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Amonijev sulfat 20/21% po Din 500.— za 100 kg.

Apneni dušik 16—19% v pločevinastih posodah po Din 260 za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trbovljah ali Zagorski apnenici, po Din 13.— 100 kg. samo vagonске pošiljke.

Apnenčev zdrob istotako.

Čilski soliter, 15.5% dušika, v vrečah približno po 80 kg po Din 3.30 za kg. Pri vagonsem odjemu po Din 3.10 za kg franko vsaka postaja v Sloveniji.

Kalijeva sol 42% pri odjemu 10 ali 15 tonskega vagona po Din 172.— za 100 kg franko vsaka postaja, na drobno Din 176.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 126.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonsem odjemu cena po dogovoru.

Nitrofoskal - Ruše, mešano gnojilo, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 172.— za 100 kg, vreče po 50 kg Din 92.— Za 1 ha 500 kg. Pri odjemu 5000 kg po Din 168 za 100 kg franko vsaka postaja v Sloveniji.

Razkletejena kostna moka, 30% fosforove kisline, 1/2% dušika po Din 115.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 200.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Kudninski superfosfat 16% po Din 92.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri pol ali vagonsem odjemu cena po dogovoru.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 110.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Tomasova žlindra na bazi 18% pri odjemu 15.000 kg po Din 116.— za 100 kg, pri odjemu 10.000 kg po Din 117.— za 100 kg, pri odjemu 5000 kg po Din 118.— za 100 kg franko vsaka postaja v Sloveniji. Na drobno po Din 122.— za 100 kg franko skladišče Ljubljana, Celje, Maribor. Vsak odstotek več kot 18% po analizi tovarne se zaračuna Din 6.— pri 100 kg.

Krmila:

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 2.75 za kg, na drobno Din 3.80 za kg, najmanj 5 kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolščobe po Din 3.80 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Orehove tropine 48% beljakovin in 8% maščobe po Din 3.80 za kg.

Sezamove tropine 50% beljakovin in tolščobe po Din 3.80.

Ribja moka v originalni vreči 50 kg po Din 6.— za kg, na drobno Din 6.50 za kg, najmanj 5 kg.

Promiul, pravilno sestavljena kрма za perutnino, pospešuje nesnost kokoši. Na drobno po 12.— Din kg, najmanj 5 kg.

Vinogradniške in vrtnе potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 1/2 kg po Din 20, v ročkah po 3 1/2 kg Din 50.—

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kilogram na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po 8 Din z ambalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.
Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.
Gumijev cevl za škropilnice po Din 15.— za meter, tenka po Din 8.—

"Julien" za čiščenje vina, za belo in rdeče $\frac{1}{4}$ kg Din 30, $\frac{1}{2}$ kg Din 50, 1 kg Din 90.—

Modra galica 98/99% po 8.20 Din.

Natrijev bisulfit v tabletah, 1 kg Din 120.—

"Stopp" nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechwile, po Din 140.—

Škropilnice za sadno drevje in hmelj "Unikum" od tvrdke "Nechwile" ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in patent. razpršilnikom Din 2900.—

Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120, velike po Din 160.

Škropilnica Nechwile po 1300 Din.

Škropilnice ročne, Ideal, bakrene po 1 lit. Din 205, po 2 lit. Din 210, ponikljane 1 lit. Din 220, 2 lit. Din 225.

Škropilnice, Flickove nahrbtnice po sistemu Jessernig po Din 640.— komad, s pumpo na poteg po Din 640.— za komad.

Trtne škropilnice, bakrene, original, Vermorel po Din 500, sistem Vermorel po Din 500, sistema Kmetijska družba po Din 450.—, prava francoska Superieur po Din 500.—, original, Austria po Din 500.— za komad.

Potrebščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, razpršilnik Duet po Din 130, navadni razpršilnik po Din 18, Flickov razpršilnik za trte po Din 90.— za komad, razpršilnik za trte mali po Din 40.—, za drevje in hmelj po Din 110 za komad.

Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 3.90 za 1 kg, z 3% galice po Din 4.20 za 1 kg.

Žveplov trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik za sode po Din 60.— za komad.

Zbirka vrtnarskega in sadjarskega orodja.

Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepljenja sadnega drevja od Din 34.— do Din 150.—

Prvovrstni vrtni noži, (obrezači) od Din 50 do Din 54.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja in trt od Din 20 do Din 42.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in gosencnih gnezd Din 135.— do 150.—, peresa k škarjam po Din 1.—

Drevesne škarje Kunde od Din 40 do 190.—

Drevesne žage Din 40.— do 90.—

Drevesne ščetke (krtače), za čiščenje debel in vej na starem drevju od Din 18.— do Din 40.—

Lopate za štihanje nasajene po Din 64.— do Din 80.—

Strgule za drevje po Din 22 do 26.

Škarje za striženje mej od Din 40 do Din 120.

Brusni kamni za Kundejevo orodje 12 Din.

Vrtne zalivalke "Jajag" 10 l Din 180.—, 12 l Din 200.—, 14 l Din 215.—, 16 l Din 225.—

Papirnati drevesni pasovi za lovljenje mrčesa po Din 3.— za meter, v zalogi Maribor.

Papir za lepljive pasove po Din 1.— za meter. Dobi se v zvitkih po 50 m, v zalogi Maribor.

Sotor lepilo po Din 50.— za kg v zalogi Maribor.

Živinoreja in mlekarstvo.

Brzoparilniki Alfa s pocinjenim kotlom 50 lit. Din 1250, 80 lit. Din 1625, 100 lit. Din 1725, 120 lit. Din 1850.

Gumijevi seski za teleta po Din 30 komad

Gobčni odpiralci "Ekspres", 150 Din komad.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. Gerberju po 40 Din.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1250, E2 za 100 lit po Din 1400, F za 140 lit. po Din 2000, A za 200 lit. po Din 2800.

"Baltic" posnemalnik H. F. za 35 lit. Din 700.—, M. O. za 60 lit. Din 1350.— za 100 lit. K1. po 1850.— Din, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Pinje št. 1. za 5 l po Din 620.—, št. 2. za 10 l po Din 750

Hoybergov aparat za določanje toščobe v mleku in smetani tip 33 Din 570.—, tip 25 Din 690.—

Sirišče "Kaštel" se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Koda-nja) v škatljicah po 25 gramov po Din 15.—, 50 g po Din 25, 100 g po Din 45, 500 g po Din 180.

Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 26.—

Sesalke za gnojnice (gnojne pumpe) 330 cm po Din 930 360 cm po Din 950, 390 cm po Din 975, 420 cm po Din 1000, 290/420 cm po Din 1150.—

Gnojnične sesalke E 375 cm Din 800; E 400 Din 850; E 450 Din 900; F 375 Din 950; F 400 Din 980; F 450 Din 1000; G 290/400 cm 890; G 320/450 cm 900; G 350/500 cm Din 940.—

Gnojnična sesalka "Kremžar", dolž. 3.5 m po 1300 Din.

Razpršilniki za gnojnične posode po Din 110 in Din 130.

Telečji napajalniki po Din 130 in gumijasti seski po Din 30.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek); požiralnikove cevi za teleta po Din 70.—, za goved po Din 160.—; trokarji za teleta po Din 70.—, za goved po Din 60.—; irigatorji kompletni (po 3 litre) po Din 80.—; obroči za bike poniklani po Din 25.—, navadni po Din 20.—; toplomer za merjenje vročine po Din 20.—; ušesne znamke za živino po Din 1.50 za kom; znamke za perutnine po Din —.25 za kom.

Živinska sol se dobi v skladišču Kmet. družbe v Celju v vrečah po 50 kg a Din 72.— z vrečo.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje železne 10—16 zob po 12.50—20 Din.

Jermena za pogon strojev: 120 mm po Din 112 za 1 m, 100 mm po Din 87 za 1 m, 90 mm po Din 78 za 1 m, 80 mm po Din 60 za 1 m, 70 mm po Din 49 za 1 m, 60 mm po Din 32 za 1 m—50 mm po Din 27 za 1 m, 40 mm po Din 25 za 1 m.

Lopate za štihanje po Din 20.—

Lopate za nakladanje po Din 24.—

Vile, železne s 3 roglji po Din 13.—, s 4 po 14.— Din.

Vile, garantirano s 4 po 25.— Din.

Francoski ključ (francozi) Rapid mali po Din 35.—, srednji po Din 62.—, veliki po Din 100.— za komad.

Poljedelski stroji:

Sackovi plugi in plužni deli:

R14MN po Din 1600.—, D10MN po Din 1050.—, D9SS po Din 1100.—

D7MN po Din 900.—, s plužno na vijake Din 1150.—; D6MN po Din 750.—; D5MN po Din 700.—; obračalni NW7 po Din 1150.—; NW5 po Din 1130.—; z obračalno osjo po Din 1300; dvojni obračalni plug BW5 po 1650.— Din; dvobrazdni plug ZH9 po Din 1520.—

Osipalnik BHR po Din 400; DHUN po Din 700.—

Glave D9SS po Din 410.—, D7MN po Din 300.—; D6MN po Din 270.—; SUN na dve brazdi 420 Din, za osipanje 300.— Din; HNW7 po Din 470.—

Lemeži za D8 po Din 35.—, za D7 po Din 30, za D6 po Din 25, za obračalne pluge po Din 35, 6R24 po Din 48.

Črtala za D8 po Din 30, za D7 in D6 po Din 25.

Deske za D6MN po Din 90.—; za D7MN po Din 100.—

Prevozna priprava za D7, D6 in NW7 po Din 190.

Kultivator FZBVR s 7 noži po Din 1600.—, z 9 peresnimi noži po Din 1700.—

Plužne enokolesne po Din 150.

Peresni poglabljač po Din 650.

Plugi HSCS: znamke UP5 po Din 825.—, UP6 po Din 870.—, UP7 po Din 960.—

Glave URB4 za lesene pluge po Din 175.—

Brane.

Dvodielne njivske MI 780 Din, MII 750 Din, GE3 po Din 1150.—

Lahke posevne IVaL po Din 520.—; IVbL po Din 450.—

Travniki skarifikator na visokih kolesih Darius 14 (s 14 premikalnimi travn. noži) po Din 2100 za komad.

Skarifikator Ara 12 za globoke brazde, kompleks po Din 1100.— za komad, Ara 16 po Din 1420.—